

Czas na Nieporęt

Strażnik wykonując zadania ma prawo do:

1. udzielania pouczeń,
2. legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości,
3. ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji,
4. nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia,
5. dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków, o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonymi w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia,
6. usuwania pojazdów i ich unieruchamiania przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonymi w przepisach o ruchu drogowym
7. wydawania poleceń,
8. żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
9. zwracania się, w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie o Policji,
10. obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych

Strażnik może stosować środki przymusu bezpośredniego wobec osób uniemożliwiających wykonywanie przez niego zadań określonych w ustawie. Środkami przymusu bezpośredniego, o których mowa powyżej, są:

1. siła fizyczna w postaci chwytów obezwładniających oraz podobnych technik obrony,
2. kajdanki,
3. pałki obronne wielofunkcyjne,
4. psy obronne,
5. paralizatory elektryczne, na które jest wymagane pozwolenie na broń w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji,
6. ręczne miotacze gazu.

Strażnik może stosować jedynie środki, wykazane powyżej, odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom. Środki te powinny być stosowane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, w stosunku, do której zostały podjęte.

Podstawowe akty prawne regulujące działalność straży gminnych (miejskich)

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych /Dz. U. z 1997 Nr 123, poz.779/.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) /Dz. U. z 1998r. Nr 112, poz. 713 ze zm./.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie określenia wykroczeń, za które funkcjonariusze straży gminnych (miejskich) upoważnieni są do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego /Dz. U. z 2003 r. Nr 208, poz. 2026/.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008r. w sprawie kontroli ruchu drogowego /Dz. U. z 2008 r. Nr 132, poz. 841/.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 listopada 2004 r.w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności /Dz. U. z 2004 Nr 247, poz. 2473/.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2004 r. w sprawie przypadków, sposobów i trybu użycia przez strażników gminnych (miejskich) środków przymusu bezpośredniego /Dz. U. z 2004 Nr 18, poz. 169/.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu i sposobu postępowania w przypadku użycia broni palnej bojowej przez strażników gminnych (miejskich) /Dz. U. z 2004 r. Nr 215 poz. 2185/.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu i sposobu współpracy Policji ze strażami gminnymi (miejskimi) oraz zakresu sprawowania przez Komendanta Głównego Policji nadzoru nad działalnością straży /Dz. U. z 2004 r. Nr 187, poz. 1943/.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej i strażami gminnymi (miejskimi) /Dz. U. 1998 r. Nr 161, poz. 1108/.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 stycznia 2004 r. w sprawie szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich) /Dz. U. z 2004 r. Nr 14, poz. 127/.

Ustawa z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych /tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm./.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 sierpnia 2004 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 12 sierpnia 2004 r.

w sprawie zakresu i sposobu współpracy Policji ze strażami gminnymi (miejskimi) oraz zakresu sprawowania przez Komendanta Głównego Policji nadzoru nad działalnością straży (Dz. U. z dnia 27 sierpnia 2004 r.)

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1190) zarządza się, co następuje:

§ 1. Obowiązek współpracy Policji ze strażami gminnymi (miejskimi) powstaje w chwili powołania straży gminnej (miejskiej), zwanej dalej „strażą”, i przekazania regulaminu straży właściwemu terytorialnie komendantowi wojewódzkiemu Policji.

§ 2. 1. Policja współpracuje ze strażami w zakresie realizacji ich ustawowych zadań.

2. Współpraca Policji i straży polega w szczególności na:

- 1) stałej wymianie informacji o zagrożeniach występujących na określonym terenie w zakresie bezpieczeństwa ludzi i mienia, spokoju i porządku publicznego;
- 2) zorganizowaniu systemu łączności Policji i straży, uwzględniającego lokalne potrzeby i możliwości oraz zapewniającego utrzymanie stałej łączności między jednostkami Policji i straży;
- 3) koordynowaniu rozmieszczenia służb policyjnych i straży, z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie;
- 4) wspólnym prowadzeniu działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku w miejscach zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, a także w innych miejscach publicznych;
- 5) organizowaniu wspólnych szkoleń oraz ćwiczeń policjantów i strażników gminnych (miejskich), zwanych dalej „strażnikami”;
- 6) wymianie informacji w zakresie obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych.

§ 3. 1. Szczegółowe formy i sposoby współpracy właściwych terytorialnie jednostek Policji i straży określone zostaną w porozumieniu zawartym pomiędzy właściwym terytorialnie komendantem Policji a wójtem, burmistrzem (prezydentem miasta).

2. Komendanci jednostek organizacyjnych Policji i komendanci straży realizują współpracę, o której mowa w § 2, w szczególności poprzez:

- 1) okresowe spotkania komendantów w celu dokonywania ocen zagrożenia bezpieczeństwa ludzi oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego, a także wytyczania wspólnych zadań;
- 2) wzajemne, bieżące konsultacje w zakresie wykonywanych zadań;
- 3) organizowanie odpraw w przypadku konieczności podjęcia wspólnych zadań Policji i straży;
- 4) wyznaczenie policjantów i strażników do utrzymywania bieżących kontaktów.

§ 4. Właściwy terytorialnie komendant wojewódzki Policji, za pośrednictwem komendanta powiatowego (miejskiego, rejonowego) Policji, udziela strażom pomocy w zakresie:

- 1) wsparcia straży w czynnościach, w których siły straży są niewystarczające;
- 2) zapewnienia, na wniosek wójta, burmistrza (prezydenta miasta) lub komendanta straży, fachowej kadry do przeprowadzenia szkolenia podstawowego lub szkoleń specjalistycznych strażników.

§ 5. 1. Komendant Główny Policji sprawuje fachowy nadzór nad strażami w zakresie:

- 1) znajomości przez strażników przepisów prawa dotyczących użycia broni palnej bojowej oraz środków przymusu bezpośredniego i praktycznych umiejętności ich stosowania;
- 2) stosowania przepisów dotyczących przydziału, przechowywania i ewidencjonowania broni palnej bojowej oraz środków przymusu bezpośredniego;
- 3) wykonywania przez strażników określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych czynności pod względem ich zgodności z przepisami prawa;
- 4) prowadzenia przez strażę ewidencji etatów, wyposażenia w środki przymusu bezpośredniego oraz wyników działań straży.

2. Uwagi i wnioski, wynikające z nadzoru, przekazuje się właściwej radzie gminy i wójtowi, burmistrzowi (prezydentowi miasta) oraz do wiadomości komendantowi straży.

§ 6. Właściwi terytorialnie komendanci powiatowi (miejscy, rejonowi) Policji oraz komendanci straży, za pośrednictwem właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji, do dnia 15 lutego każdego roku składają Komendantowi Głównemu Policji wspólne informacje o współpracy między tymi formacjami.

§ 7. 1. W przypadku powszechnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, katastrofy lub klęski żywiołowej wójt, burmistrz (prezydent miasta), na wniosek Komendanta Głównego Policji, może na

czas określony zarządzić użycie straży do wspólnych działań z Policją.

2. W przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, katastrofy lub klęski żywiołowej na obszarze województwa lub gminy, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, występują odpowiednio właściwy terytorialnie komendant wojewódzki lub powiatowy (miejski, rejonowy) Policji.

3. W sytuacjach, o których mowa w ust. 1 i 2, strażę podlegają dowództwu właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego lub powiatowego (miejskiego, rejonowego) Policji.

§ 8. Porozumienia, o których mowa w § 3 ust. 1, zawarte na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów, zachowują moc prawną.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 kwietnia 1998 r. w sprawie zasad współpracy Policji ze strażami gminnymi oraz zakresu, w jakim Komendant Główny Policji sprawuje fachowy nadzór nad strażami i udziela im pomocy (Dz. U. Nr 49, poz. 309).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 17 listopada 2003 r.

w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego

(Dz. U. z dnia 8 grudnia 2003 r.)

Na podstawie art. 95 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 oraz z 2003 r. Nr 109, poz. 1031) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) uprawnienie strażników straży gminnych, zwanych dalej „strażnikami”, do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego;
- 2) wykaz wykroczeń, za które strażnicy są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego;
- 3) warunki i sposób wydawania strażnikom upoważnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

§ 2. 1. Strażnicy są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w:

- 1) art. 51 § 1, art. 54, art. 55, art. 63a § 1, art. 64, art. 67 § 2, art. 72, art. 75 § 1, art. 77-79, art. 80 § 1 pkt 1 i 5, art. 81, art. 82, art. 84, art. 89, art. 98, art. 99 § 1, art. 100-102, art. 108, art. 112, art. 117, art. 137 § 1, art. 141, art. 144 § 1 i 2, art. 145, art. 153, art. 161, art. 166 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z późn. zm.2));
- 2) art. XII § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 142 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198);
- 3) art. 431 ust. 1, art. 45 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 i Nr 167, poz. 1372 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 719 i Nr 122, poz. 1143);
- 4) art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770 oraz z 1999 r. Nr 96, poz. 1107);
- 5) art. 10 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622, z późn. zm.3));

6) art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1298 i Nr 123, poz. 1353, z 2002 r. Nr 25, poz. 253 oraz z 2003 r. Nr 124, poz. 1152);

7) art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. Nr 63, poz. 636, z późn. zm.4));

8) aktach prawa miejscowego, ustanawiających przepisy porządkowe w zakresie zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego, których naruszenie zagrożone jest karą grzywny.

2. Strażnicy mogą ponadto nakładać grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w art. 88, art. 90, art. 91, art. 92 § 1, art. 94, art. 95, art. 96 § 1 pkt 2 oraz art. 97 Kodeksu wykroczeń – w zakresie upoważnienia do kontroli ruchu drogowego uzyskanego lub utrzymanego w mocy na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 14, poz. 144 i Nr 26, poz. 230).

§ 3. Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego wydaje strażnikom, na imienny wniosek komendanta straży gminnej, właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta).

§ 4. 1. Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego powinno zawierać oznaczenie organu wydającego upoważnienie, datę wydania i termin ważności, podstawę prawną jego wydania, imię, nazwisko i stanowisko służbowe upoważnionego strażnika, numer znaku identyfikacyjnego, określenie wykroczeń, za które strażnik jest uprawniony do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, oraz obszaru, na którym upoważnienie jest ważne.

2. Upoważnienie powinno być podpisane przez organ, który je wydał, oraz opatrzone odciskiem pieczęci urzędowej.

§ 5. Upoważnienia, które zostały wydane na podstawie przepisów dotychczasowych i których termin ważności nie upłynął w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, pozostają w mocy po dniu jego wejścia w życie, jednak nie dłużej niż do upływu terminu ważności tych upoważnień.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia⁵⁾.

1) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 35, poz. 325 i Nr 58, poz. 533).

2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29, Nr 60, poz. 310 i Nr 95, poz. 475, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369, Nr 85, poz. 539, Nr 98, poz. 602, Nr 104, poz. 661, Nr 106, poz. 677, Nr 111, poz. 724, Nr 123, poz. 779, Nr 133, poz. 884 i Nr 141, poz. 942, z 1998 r. Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 73, poz. 852, Nr 74, poz. 855 i Nr 117, poz. 1228, z 2001 r. Nr 100, poz. 1081, Nr 106, poz. 1149, Nr 125, poz. 1371, Nr 128, poz. 1409 i Nr 129, poz. 1438 oraz z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 25, poz. 253 i Nr 135, poz. 1145.

3) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 60, poz. 369 i Nr 121, poz. 770, z 2000 r. Nr 22, poz. 272, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78.

4) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 155, poz. 1286 i Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 170, poz. 1652.

5) Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 października 2002 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy

straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, oraz zasad i sposobu wydawania upoważnień (Dz. U. Nr 174, poz. 1431 i Nr 178, poz. 1484 oraz z 2003 r. Nr 26, poz. 231), które zostało zachowane w mocy na podstawie art. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 109, poz. 1031).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 listopada 2004 r.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 listopada 2004 r.

w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności

(Dz. U. z dnia 19 listopada 2004 r.)

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1190) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres i sposób:

- 1) legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości,
- 2) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia, i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji,
- 3) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
- 4) zwracania się, w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.1)),
- 5) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych
– przez strażników gminnych (miejskich).

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych;
- 2) straży – należy przez to rozumieć straż gminną (miejską);
- 3) komendancie – należy przez to rozumieć komendanta straży gminnej (miejskiej);
- 4) strażniku – należy przez to rozumieć strażnika gminnego (miejskiego).

§ 3. Strażnik ma prawo legitymowania osoby, gdy ustalenie jej tożsamości jest niezbędne do wykonania zadań określonych w art. 10 i 11 ustawy, w celu:

- 1) identyfikacji osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, ujętej na miejscu zdarzenia lub w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) ustalenia świadków zdarzenia.

§ 4. 1. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) niebudzącego wątpliwości dokumentu, zaopatrzonego w fotografię i oznaczonego numerem lub serią;
 - 2) oświadczenia osoby, której tożsamość ustalono na podstawie dokumentu, o którym mowa w pkt 1.
2. Strażnik dokonuje sprawdzenia okazanego dokumentu pod względem zgodności danych personalnych w nim zawartych z tożsamością osoby legitymowanej.

§ 5. 1. Przystępując do legitymowania, strażnik wzywa osobę legitymowaną do okazania dokumentu, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1.

2. Strażnik, przystępując do legitymowania osoby, jest obowiązany podać:

- 1) stanowisko oraz imię i nazwisko;
- 2) przyczynę podjęcia czynności.

§ 6. Strażnik jest obowiązany udokumentować w notatniku służbowym dane dotyczące osoby legitymowanej, rodzaju dokumentu lub oświadczenia, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, które stanowiły podstawę do ustalenia tożsamości, czasu, miejsca oraz podstawy prawnej i faktycznej podjęcia czynności legitymowania.

§ 7. 1. Dokonując ujęcia osoby, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy, strażnik jest obowiązany:

- 1) wezwać osobę do zachowania zgodnego z prawem i odstąpienia od wykonywania czynności stwarzających, w sposób oczywisty, bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
- 2) poinformować osobę o ujęciu i jego przyczynach oraz uprzedzić o obowiązku zastosowania się do wydawanych poleceń;
- 3) zażądać od osoby ujętej dobrowolnego wydania broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, które mogą służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo stanowić dowody rzeczowe lub podlegać przypadkowi, i sprawdzić, czy osoba ta zastosowała się do żądania;
- 4) odebrać oraz zabezpieczyć broń i inne niebezpieczne narzędzie, o których mowa w pkt 3, w przypadku odmowy wydania broni lub innego niebezpiecznego narzędzia;
- 5) wylegitymować osobę ujętą w celu ustalenia jej tożsamości;
- 6) udokumentować fakt żądania i odebrania broni i innego niebezpiecznego narzędzia, o których mowa w pkt 3 i 4, oraz przekazać je Policji.

2. Przy podejmowaniu czynności, o których mowa w ust. 1, strażnik, w uzasadnionych przypadkach, ma prawo użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 14 ust. 2 ustawy.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

§ 8. 1. Strażnik ma obowiązek udzielenia pierwszej pomocy osobie ujętej, która ma widoczne obrażenia ciała lub utraciła przytomność.

2. Osobie ujętej należy zapewnić pomoc lekarską, w szczególności gdy:

- 1) zachodzą okoliczności określone w ust. 1;
- 2) osoba ujęta żąda niezwłocznego zbadania przez lekarza;
- 3) osoba ujęta oświadczy, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie zagrażałoby jej życiu lub zdrowiu;
- 4) z posiadanych przez strażnika informacji lub z okoliczności ujęcia wynika, że osoba ujęta może być chora zakaźnie.

§ 9. Strażnik jest obowiązany sporządzić i przekazać jednostce Policji, wraz z osobą ujętą, notatkę zawierającą dane osobowe ujętej osoby, czas, miejsce oraz przyczyny i okoliczności ujęcia.

§ 10. 1. Z żądaniem lub wnioskiem, o których mowa w § 1 pkt 3 i 4, zwraca się na piśmie komendant lub upoważniony przez niego strażnik.

2. Żądanie lub wniosek powinny zawierać określenie podstawy prawnej, rodzaju i zakresu pomocy, uzasadnienie faktyczne oraz upoważnienie dla strażnika.

3. Z żądaniem lub wnioskiem strażnicy zwracają się do kierowników podmiotów wymienionych w § 1 pkt 3 i 4, a w przypadku ich nieobecności – do upoważnionych przez nich osób.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy zwracaniu się o pomoc do każdej osoby.

§ 11. 1. Strażnik korzysta z pomocy osób i podmiotów, o których mowa w § 1 pkt 3 i 4, na podstawie wyrażonej przez nie pisemnej zgody.

2. Zgoda taka nie jest wymagana w przypadku:

- 1) działania w obronie koniecznej lub w stanie wyższej konieczności;
- 2) ratowania życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, w przypadku katastrof i klęsk żywiołowych.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, do żądania lub zwracania się o udzielenie pomocy jest uprawniony każdy strażnik. Przepisów § 10 ust. 1, 2 i 4 nie stosuje się.
4. Strażnik, występujący z żądaniem lub z wnioskiem o udzielenie pomocy, jest obowiązany poinformować podmiot lub osobę, do której się zwraca, o zaistnieniu sytuacji, o której mowa w ust. 2, oraz o podstawie prawnej, rodzaju i zakresie wymaganej pomocy.
5. Strażnik, zwracając się z żądaniem lub wnioskiem o udzielenie pomocy w przypadkach, o których mowa w ust. 2, jest obowiązany okazać legitymację służbową.

§ 12. O skorzystaniu z pomocy, jej zakresie i rodzaju pomocy strażnik informuje niezwłocznie swojego przełożonego, a następnie sporządza notatkę służbową.

§ 13. 1. Strażnik jest obowiązany wydać pokwitowanie na otrzymane, w ramach pomocy, rzeczy lub dokumenty.

2. Pokwitowanie powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko strażnika, jego numer służbowy i stanowisko, a także pełną nazwę jednostki straży, w której jest zatrudniony;
- 2) miejsce, datę i godzinę przejęcia rzeczy lub dokumentu;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela rzeczy lub dokumentu;
- 4) określenie rzeczy lub dokumentu, a w odniesieniu do pojazdu – także markę, numer rejestracyjny, ilość paliwa oraz przebieg według wskazań licznika zainstalowanego w pojeździe;
- 5) opis ewentualnych uszkodzeń rzeczy lub dokumentu;
- 6) pouczenie o prawie do odszkodowania;
- 7) określenie miejsca i, w miarę możliwości, terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu;
- 8) podpis strażnika oraz właściciela lub osoby przez niego upoważnionej.

3. W przypadkach uzasadnionych koniecznością niezwłocznego działania, w szczególności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia, strażnik może odstąpić od wydania pokwitowania i ustnie poinformować właściciela o danych określonych w ust. 2 pkt 1, 6 i 7.

4. Jeżeli w pokwitowaniu nie określono terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz w przypadku, o którym mowa w ust. 3, strażnik jest obowiązany zwrócić rzecz lub dokument niezwłocznie po wykonaniu czynności służbowych.

§ 14. 1. Zwrot rzeczy lub dokumentu odbywa się w terminie i miejscu uzgodnionym z właścicielem.

2. W razie wykonania czynności służbowych przed uzgodnionym terminem albo ustania potrzeby korzystania z rzeczy lub dokumentu, należy je niezwłocznie zwrócić właścicielowi.

§ 15. 1. Zwrot rzeczy lub dokumentu dokumentuje się protokolarnie. Protokół powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko strażnika dokonującego zwrotu, a także pełną nazwę jednostki straży, w której jest zatrudniony;
- 2) miejsce, datę i godzinę zwrotu rzeczy lub dokumentu;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela albo osoby upoważnionej do odbioru rzeczy lub dokumentu;
- 4) określenie rzeczy lub dokumentu oraz opis ich stanu po użyciu przez strażnika, ze wskazaniem ewentualnych uszkodzeń powstałych w trakcie użycia, a w odniesieniu do pojazdu – także markę, numer rejestracyjny, ilość paliwa oraz przebieg według wskazań licznika zainstalowanego w pojeździe;
- 5) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 3, o stanie odbieranej rzeczy lub dokumentu;
- 6) podpisy strażnika dokonującego zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz osoby, o której mowa w pkt 3.

2. W razie zgłoszenia przez osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zastrzeżeń co do określonych w protokole danych dotyczących stopnia uszkodzenia lub zużycia rzeczy lub dokumentu, jednostka

straży dokonująca zwrotu może powołać, w terminie 7 dni, rzeczoznawcę w celu rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń. Ustosunkowanie się do zastrzeżeń powinno nastąpić nie później niż 30 dni od daty ich zgłoszenia.

§ 16. Przepisy § 12-15, dotyczące właściciela rzeczy lub dokumentu, stosuje się odpowiednio do ich posiadacza.

§ 17. 1. Strażnik ma prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania zadań określonych w art. 10 i 11 ustawy, w celu:

- 1) utrwalania dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) przeciwdziałania przypadkom naruszania spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- 3) ochrony obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

2. Strażnik jest obowiązany do dokumentowania następujących informacji z przebiegu czynności, o których mowa w ust. 1: daty, godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności oraz opisu zdarzenia, ze wskazaniem miejsca i wyniku obserwacji.

§ 18. 1. Zarejestrowany obraz zdarzeń, niezawierający dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla toczących się takich postępowań, przechowuje się przez okres co najmniej jednego miesiąca, a następnie podlega zniszczeniu.

2. Z czynności, o której mowa w ust. 1, sporządza się protokół. Protokół powinien zawierać w szczególności:

- 1) czas i miejsce zarejestrowanego obrazu zdarzeń podlegającego zniszczeniu;
- 2) sposób zniszczenia;
- 3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby dokonującej zniszczenia;
- 4) czas i miejsce zniszczenia;
- 5) podpis osoby dokonującej zniszczenia.

§ 19. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych niektórych czynności (Dz. U. Nr 84, poz. 536).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ustawa o strażach gminnych z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Dz.U.97.123.779

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o strażach gminnych.

(Dz. U. z dnia 9 października 1997 r.)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Do ochrony porządku publicznego na terenie gminy może być utworzona samorządowa umundurowana formacja – straż gminna, zwana dalej „strażą”.

2. Straż spełnia służebną rolę wobec społeczności lokalnej, wykonując swe zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

Art. 2. 1. Rada gminy może utworzyć straż gminną.

2. Rada gminy tworzy straż po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta

wojewódzkiego Policji.

3. (1) W gminach, w których organem wykonawczym jest burmistrz (prezydent miasta), straż nosi nazwę „straż miejska”.

Art. 3. 1. Gminy sąsiadujące na obszarze jednego województwa mogą zawrzeć, po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji, porozumienie o utworzeniu wspólnej straży. W porozumieniu ustala się w szczególności zasięg terytorialny działania straży i sposób jej finansowania przez zainteresowane gminy oraz wyznacza się radę gminy, która nada regulamin straży i której straż będzie podlegać.

2. W mieście, które jest związkiem komunalnym, utworzonym z mocy ustawy, może działać tylko straż miejska utworzona przez radę miasta. Przepis art. 2 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. (2) (skreślony).

Art. 4. Rada gminy może rozwiązać straż po powiadomieniu właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji.

Art. 5. Koszty związane z funkcjonowaniem straży pokrywane są z budżetu gminy. Koszty związane z funkcjonowaniem straży, o której mowa w art. 3 ust. 2, są pokrywane z budżetu miasta.

Rozdział 2

Organizacja, zadania i zakres uprawnień straży

Art. 6. 1. Straż jest jednostką organizacyjną gminy.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach rada gminy może postanowić o umiejscowieniu Komendy straży w strukturze urzędu gminy.

Art. 7. 1. (3) Strażą kieruje Komendant powoływany i odwoływany przez wójta, burmistrza (prezydenta miasta) po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji.

2. Przełożonym Komendanta jest wójt, burmistrz (prezydent miasta).

Art. 8. 1. Komendant straży wykonuje swoje zadania przy pomocy Komendy Straży.

2. Szczegółową strukturę organizacyjną straży określa regulamin straży nadawany przez radę gminy.

Art. 9. 1. (4) Nadzór nad działalnością straży sprawuje wójt, burmistrz (prezydent miasta), a w zakresie fachowym – Komendant Główny Policji poprzez właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji.

1a. (5) W związku z wykonywaniem swoich zadań straż współpracuje z Policją. W tym celu wójt, burmistrz (prezydent miasta) może zawierać z właściwym terytorialnie komendantem Policji porozumienie o współpracy straży i Policji.

2. (6) Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres i sposoby współpracy Policji ze strażami, uwzględniając możliwość zawierania porozumień między właściwym terytorialnie komendantem Policji a wójtem, burmistrzem (prezydentem miasta),
- 2) zakres sprawowania przez Komendanta Głównego Policji nadzoru w zakresie fachowym nad działalnością straży, uwzględniając potrzebę zapewnienia stosowania przepisów prawnych dotyczących użycia i przechowywania broni palnej bojowej, środków przymusu bezpośredniego oraz wykonywania przez strażników czynności określonych w ustawie.

Art. 9a. (7) 1. Straż prowadzi ewidencję etatów, wyposażenia w środki przymusu bezpośredniego oraz wyników działań straży.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób prowadzenia ewidencji, uwzględniając dane podlegające wpisowi oraz możliwość jej prowadzenia w systemie informatycznym.

Art. 9b. (8) Komendanci straży, za pośrednictwem właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji, do dnia 15 lutego każdego roku, składają Komendantowi Głównemu Policji informacje o danych zawartych w ewidencji, o której mowa w art. 9a.

Art. 10. 1. Straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, wykonują pracownicy straży, zwani dalej „strażnikami”.

Art. 10a. (9) Straż w celu realizacji ustawowych zadań może przetwarzać dane osobowe, z wyłączeniem danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym, bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą, uzyskane:

- 1) w wyniku wykonywania czynności podejmowanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia,
- 2) z rejestrów, ewidencji i zbiorów, do których straż posiada dostęp na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 11. Do zadań straży należy w szczególności:

- 1) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- 2) czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- 3) współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- 4) zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,
- 5) ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej,
- 6) współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- 7) doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
- 8) informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- 9) konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Art. 12. 1. Strażnik wykonując zadania, o których mowa w art. 10 i 11, ma prawo do:

- 1) udzielania pouczeń,
- 2) legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości,
- 3) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji,
- 4) nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia,
- 5) (10) dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia,

- 6) (11) usuwania pojazdów i ich unieruchamiania przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonych w przepisach o ruchu drogowym,
 - 7) wydawania poleceń,
 - 8) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
 - 9) zwracania się, w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie o Policji,
 - 10) (12) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych.
2. (13) Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 8-10, uwzględniając potrzebę zapewnienia odpowiedniej skuteczności podejmowanych przez strażnika czynności, a także potrzebę ochrony dóbr osobistych oraz wolności i praw człowieka i obywatela.

Art. 13. (14) (uchylony)..

Rozdział 3

Uprawnienia i obowiązki strażników

- Art. 14. 1. Strażnik może stosować środki przymusu bezpośredniego wobec osób uniemożliwiających wykonywanie przez niego zadań określonych w ustawie.
2. Środkami przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1, są:
 - 1) siła fizyczna w postaci chwytów obezwładniających oraz podobnych technik obrony,
 - 2) kajdanki,
 - 3) pałki obronne wielofunkcyjne,
 - 4) psy obronne,
 - 5) (15) paralizatory elektryczne, na które jest wymagane pozwolenie na broń w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. Nr 53, poz. 549, z 2001 r. Nr 27, poz. 298, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 117, poz. 1007 oraz z 2003 r. Nr 52, poz. 451 i Nr 80, poz. 718),
 - 6) (16) ręczne miotacze gazu.
 3. Strażnik może stosować jedynie środki, o których mowa w ust. 2, odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.
 4. Środki, o których mowa w ust. 2, powinny być stosowane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, w stosunku do której zostały podjęte.
 5. (17) Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, sposoby i tryb użycia przez strażnika środków przymusu bezpośredniego w sposób zapewniający minimalne skutki ich użycia, z uwzględnieniem sposobu dokumentowania faktu ich użycia oraz zakresu udzielania pierwszej pomocy i zapewniania pomocy lekarskiej. Rozporządzenie powinno określić również sposób przechowywania i rejestrowania tych środków.

Art. 15. 1. (18) Straży może być wydane świadectwo broni, na zasadach określonych w przepisach art. 29 oraz art. 31 ust. 1 ustawy o broni i amunicji, na broń palną bojową do wykonywania zadań określonych w art. 11 pkt 5 i 9 oraz na paralizatory elektryczne.

2. Straże, po uzyskaniu świadectwa broni mogą nabywać broń i amunicję od podmiotów uprawnionych do obrotu bronią.

Art. 16. (19) 1. Dopuszczenie strażnika do wykonywania zadań z bronią palną bojową i paralizatorem elektrycznym następuje na wniosek komendanta straży, w drodze decyzji administracyjnej, wydanej przez właściwy organ Policji.

2. W zakresie zasad dopuszczenia strażnika do posiadania broni palnej bojowej i paralizatora elektrycznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 30 ustawy o broni i amunicji.

Art. 17. (20) Strażnik, o którym mowa w art. 16, na polecenie właściwego komendanta straży, może być wyposażony w broń palną bojową na czas wykonywania zadań określonych w art. 11 pkt 5 i 9.

Art. 18. (21) 1. Jeżeli środki przymusu bezpośredniego wymienione w art. 14 ust. 2 okazały się niewystarczające lub ich użycie ze względu na okoliczności danego zdarzenia nie jest możliwe, strażnik ma prawo użycia broni palnej bojowej, przy wykonywaniu zadań określonych w art. 11 pkt 5 i 9:

1) w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie strażnika lub innej osoby,

2) przeciwko osobie, która nie zastosowała się do wezwania do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu lub zdrowiu strażnika lub innej osoby,

3) przeciwko osobie, która usiłuje bezprawnie, przemocą odebrać broń palną bojową strażnikowi,

4) w celu odparcia gwałtownego, bezpośredniego i bezprawnego zamachu na konwój ochraniający przedmioty wartościowe lub wartości pieniężne.

2. Użycie broni palnej bojowej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb i sposób postępowania w przypadku użycia broni palnej bojowej przez strażników, mając na względzie zapewnienie minimalnych skutków jej użycia, a także uwzględniając udokumentowanie przypadku użycia broni palnej bojowej oraz sposób udzielenia pierwszej pomocy i zapewnienia pomocy lekarskiej.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przydziału broni palnej bojowej i amunicji do tej broni oraz warunki przechowywania i ewidencjonowania broni i amunicji przez straż, z uwzględnieniem warunków określonych w przepisach dotyczących broni i amunicji.

Art. 19. (22) Strażnik, który podjął decyzję o użyciu broni palnej bojowej, powinien postępować ze szczególną rozwagą, traktując broń jako ostateczny środek działania.

Art. 20. Na zastosowanie i sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 12, 14 i 18, przysługuje zażalenie do prokuratora.

Art. 21. 1. Strażnik podczas wykonywania czynności służbowych jest obowiązany nosić umundurowanie, legitymację służbową, znak identyfikacyjny oraz emblemat gminy.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników, a także warunki i sposób ich noszenia.

Art. 22. Strażnik przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 12, jest obowiązany przedstawić się imieniem i nazwiskiem, a ponadto na żądanie osoby, której czynności te dotyczą, okazać legitymację służbową w sposób umożliwiający odczytanie i zanotowanie nazwiska strażnika oraz organu, który wydał legitymację.

Art. 23. (23) W związku z wykonywaniem czynności służbowych strażnik korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 24. Strażnikiem może być osoba, która:

1) posiada obywatelstwo polskie,

2) ukończyła 21 lat,

- 3) korzysta z pełni praw publicznych,
- 4) posiada co najmniej wykształcenie średnie,
- 5) cieszy się nienaganną opinią,
- 6) jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym,
- 7) nie była karana sędownie,
- 8) ma uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Art. 24a. (24) 1. Strażnicy oraz osoby ubiegające się o przyjęcie do służby w straży podlegają obowiązkowym badaniom lekarskim i psychologicznym.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb i częstotliwość przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się o przyjęcie do służby oraz pełniących służbę w strażach gminnych, a także jednostki uprawnione do przeprowadzania badań. Rozporządzenie powinno zapewnić warunki do prawidłowego stwierdzenia przez lekarza istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności strażnika.

Art. 25. (25) 1. Strażnika zatrudnia się na czas określony nie dłuższy niż 12 miesięcy, w ramach którego odbywa on szkolenie podstawowe.

2. Zatrudnienie strażnika na czas nieokreślony może nastąpić po ukończeniu przez niego z wynikiem pozytywnym szkolenia podstawowego.

3. W uzasadnionych przypadkach można odstąpić od zatrudnienia strażnika na czas określony, jeżeli posiada on odpowiednie przygotowanie do pracy w straży.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, minimalny zakres programu szkolenia podstawowego strażników gminnych, warunki i zakres udziału Policji w szkoleniu podstawowym, sposób powoływania, skład i tryb działania komisji egzaminacyjnych, kwalifikacje członków komisji, obowiązki przewodniczącego komisji, formę egzaminu oraz organ właściwy do wydania świadectwa złożenia egzaminu i wzór świadectwa. Rozporządzenie powinno uwzględniać potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu wykształcenia strażników i jednolitości minimum programowego, zakres wiedzy teoretycznej i praktyki niezbędnej do wykonywania obowiązków strażnika oraz poprawność przebiegu i rzetelność oceny egzaminowanych.

Art. 26. Z dniem zatrudnienia strażnik składa pisemne ślubowanie następującej treści:

„Ślubuję uroczyście służyć Państwu i wspólnocie lokalnej, chronić porządek publiczny i bezpieczeństwo ludzi, przestrzegać porządku prawnego i dyscypliny służbowej, dbać o etykę i dobre imię służby”. Ślubowanie może być również złożone z dodaniem słów „Tak mi dopomóż Bóg”.

Art. 27. Do obowiązków strażnika należy:

- 1) przestrzeganie prawa, rzetelne, bezstronne i terminowe wykonywanie poleceń przełożonych,
- 2) poszanowanie powagi, honoru, godności obywateli i własnej,
- 3) zachowanie tajemnicy państwowej i służbowej,
- 4) podejmowanie interwencji w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, a także w przypadku naruszenia dóbr osobistych ludzi,
- 5) zachowanie uprzejmości i życzliwości w kontaktach z obywatelami, przełożonymi, podwładnymi oraz współpracownikami,
- 6) stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
- 7) zachowanie się z godnością w czasie pracy i poza nią.

Art. 28. (26) (uchylony).

Art. 29. 1. Strażnik, który wzorowo wykonuje obowiązki, przejawia inicjatywę w działaniach, doskonali swoje kwalifikacje zawodowe, może uzyskać:

- 1) pochwałą,
- 2) nagrodę pieniężną,
- 3) awans,
- 4) przedstawienie do odznaczenia.

2. Strażnik, o którym mowa w ust. 1, może również uzyskać usunięcie z akt osobowych zapisu o uprzednio wymierzonej karze dyscyplinarnej.

Art. 30. 1. Strażnicy mogą się zrzeszać w związkach zawodowych, z tym że nie mają prawa do strajku. Przepisy ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234, z 1994 r. Nr 43, poz. 163, z 1996 r. Nr 1, poz. 2, Nr 24, poz. 110, Nr 61, poz. 283, Nr 75, poz. 355 i Nr 152, poz. 723 oraz z 1997 r. Nr 82, poz. 518, Nr 88, poz. 554, Nr 96, poz. 589 i Nr 121, poz. 769) stosuje się odpowiednio.

2. W trakcie trwania stosunku pracy strażnik nie może być członkiem partii politycznej.

Art. 31. Strażnik nie może bez zezwolenia komendanta podejmować innego zajęcia zarobkowego.

Art. 32. W sprawach dotyczących strażników, a nie uregulowanych w ustawie, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21, poz. 124 i Nr 43, poz. 253, z 1991 r. Nr 104, poz. 450, z 1994 r. Nr 98, poz. 471 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 43 i Nr 28, poz. 153).

Art. 33. Obowiązki i prawa innych pracowników zatrudnionych w straży reguluje ustawa o pracownikach samorządowych.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 34. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 12, poz. 116, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 16, poz. 125 i Nr 45, poz. 291, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1985 r. Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, Nr 43, poz. 251 i Nr 72, poz. 422, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 94, poz. 419, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 95, poz. 475 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 102, poz. 643) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 w § 1 po wyrazach „Państwowej Inspekcji Handlowej” wyraz „oraz” zastępuje się przecinkiem, a po wyrazach „służby ochronnej lasów państwowych” dodaje się wyrazy „oraz straż gminna (miejska)”;

2) w art. 27 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Organom administracji państwowej, właściwym organom gminy oraz strażom gminnym (miejskim), uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko w sprawach, w których, w zakresie swojego działania, złożyły wnioski o ukaranie”.

Art. 35. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29 i Nr 60, poz. 310 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369, Nr 85, poz. 539, Nr 98, poz. 602, Nr 104, poz. 661, Nr 106, poz. 677 i Nr 111, poz. 724) w art. 65:

a) w § 1 po wyrazach „organ państwowy” dodaje się wyrazy „oraz straż gminną (miejską)”;

b) w § 2 po wyrazach „organowi państwowemu” dodaje się wyrazy „oraz straży gminnej (miejskiej)”.

Art. 36. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602) w art. 131 w ust. 1 w pkt 2 na końcu skreśla się przecinek i dodaje wyrazy „oraz strażników straży gminnych (miejskich),”.

Art. 37. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163 i Nr 104, poz. 515, z 1996 r. Nr 59, poz. 269 i Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 80, poz. 499, Nr 88, poz. 554 i Nr 106, poz. 680) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 w pkt 5 skreśla się wyrazy „tworzonymi na podstawie ustawy”;
- 2) w art. 7 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) szczegółowe zasady szkolenia policjantów i strażników gminnych (miejskich);”;
- 3) skreśla się rozdział 4.

Art. 38. 1. Straże gminne działające w dniu wejścia w życie ustawy stają się z tym dniem strażami w rozumieniu ustawy.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli rada gminy, w drodze uchwały, przed wejściem w życie ustawy, postanowi o likwidacji straży.

Art. 39. 1. Straże gminne utworzone przez gminy, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 25 marca 1994 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 48, poz. 195 i Nr 86, poz. 396 oraz z 1995 r. Nr 124, poz. 601), zwane dalej „gminami warszawskimi”, stają się z mocy prawa oddziałami Straży Miejskiej m.st. Warszawy. Regulamin straży może określić inną strukturę organizacyjną Straży Miejskiej.

2. Strażnicy oraz inni pracownicy straży gminnych utworzonych przez gminy warszawskie mogą do dnia 31 marca 1998 r. złożyć oświadczenie o niewyrażeniu zgody na zatrudnienie w Straży Miejskiej m.st. Warszawy. Stosunek pracy z osobami, które złożyły oświadczenie, wygasa z mocy prawa z dniem przekształcenia straży gminnej w oddział straży miejskiej.

3. Zasady i wysokość wynagrodzenia strażników oraz innych pracowników straży gminnych, o których mowa w ust. 2, z dniem przekształcenia straży gminnej w jednostkę organizacyjną straży miejskiej ustalana jest według zasad obowiązujących w Straży Miejskiej m.st. Warszawy. W roku 1998 koszty funkcjonowania oddziałów, o których mowa w ust. 1, pokrywane są z budżetu gmin warszawskich, w których straże gminne działały przed dniem przejścia przez Straż Miejską.

4. Mienie komunalne pozostające w dyspozycji straży gminnej może być przekazane nieodpłatnie przez gminę warszawską m.st. Warszawie, z przeznaczeniem na potrzeby Straży Miejskiej m.st. Warszawy.

Art. 40. Strażnik może używać umundurowania, legitymacji służbowej, znaku identyfikacyjnego oraz emblematu gminy według dotychczasowych obowiązujących wzorów, do czasu wyczerpania ich zapasów, nie dłużej jednak niż 18 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie.

Art. 41. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z wyjątkiem art. 39 ust. 1, 3 i 4, który wchodzi w życie z dniem następującym po upływie kadencji rad gmin wybranych w dniu 19 czerwca 1994 r.

Mandat

Funkcjonariusze Straży Gminnej (Miejskiej) są uprawnieni do nakładania mandatów karnych, za niektóre rodzaje wykroczeń. Zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia osobie ukaranej mandatem karnym przysługuje prawo do odmowy jego przyjęcia. Nałożony przez strażnika miejskiego mandat karny staje się prawomocny z chwilą pokwitowania jego odbioru przez osobę ukaraną.

Prawomocnie nałożony mandat karny nie może zostać uchylony, chyba że grzywnę nałożono za czyn nie będący czynem zabronionym jako wykroczenie. Wówczas uchYLENIE następuje na wniosek ukaranego złożony w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się mandatu lub z urzędu. Organem właściwym do rozpoznania takiej sprawy jest tylko sąd, na którego obszarze działania grzywna została nałożona. W przypadku Nieporętu jest to Sąd Rejonowy w Legionowie.

W przypadku skorzystania z prawa do odmowy przyjęcia mandatu karnego, wobec sprawcy wykroczenia jest kierowany wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Legionowie II Wydział Karny.

W świetle obowiązujących przepisów, Komendant Straży Gminnej nie posiada kompetencji do anulowania nałożonego mandatu karnego.

Mandat karny należy uiścić w terminie 7 dni od daty przyjęcia mandatu.

W przypadku zagubienia kwitu, kwotę mandatu karnego należy wpłacić na konto:

Urzędu Gminy Nieporęt 05-126 Nieporęt Pl. Wolności 1.

Nr konta w Bank Spółdzielczy o/ Nieporęt :52 8013 1029 2003 0003 7415 0001, podając swoje dane osobowe wraz z numerem PESEL. z dopiskiem –(mandat)